

Gaur, abenduaren 3an, Nazioarteko Euskararen Eguna ospatzen dugun honetan, Medikuntza Fakultateko ikasle eta irakasleok geldialdi txiki bat egiten dugu. Eguneroko presen artean – praktiketan, eskoletan, guardietan eta azterketen itzalean – zaila izaten da tarte bat hartzea pentsatzeko zein den gure hizkuntzak komunitate honetan duen benetako indarra. Baina gaur, egun berezi honetan, gure fakultateko bihotzean dagoen zerbait gogoratu nahi dugu: osasuna zaintzen dugun bezala, hizkuntza ere zaindu egiten dela.

Medikuntza, Erizaintza, Odontologia eta Fisioterapia titulazioak batzen dituen Fakultate honetan, gure lanbideen izaerak badu ezaugarri komuna: pertsonak zaintzea, eta hori egiteko moduak hizkuntzarekin duela lotura zuzena. Hori dela eta, garrantzitsua da gaurko egunean geldialdi bat egitea eta argi uztea: euskara ez dela fakultate honetako jardunaren alboan geratzen den elementu osagarri bat, baizik eta gure eguneroko lanaren parte sakona eta, zentzu askotan, gure komunitate akademikoaren bihotza.

Euskarak ez du hemen agertoki neutro baten funtzioa betetzen. Ez da soilik azalpen akademikoetarako edo idatzizko lanetarako tresna. Aitzitik, hizkuntza gure lanbideen oinarritzko dimentsio bihurtzen da: komunikazioaren, konfiantzaren eta zaintzaren hizkuntza.

- Medikuntzan, diagnostikoa eta tratamendua ezin dira ulertu pazientearen hitzak, emozioak eta kezak kontuan hartu gabe.
- Erizaintzan, zaintza integrala hizkuntzaren bidez gauzatzen da: nola hitz egiten den, nola entzuten den, nola laguntzen den.
- Odontologian, pazienteak beldurrez edo zalantzaz azaltzen duen sintoma bakoitzak hitz egokia behar du, eta komunikazio horrek hizkuntza du ardatz.
- Fisioterapian, gorputzaren mugimenduak eta minak ez dira soilik ariketen bidez azaltzen; pazientearekiko harremanak, azalpenek eta konfiantzak hizkuntza dute euskarri.

Horregatik guztiagatik, gure Fakultatean euskara ez da aukera estetikoa edo kulturala; profesionaltasunaren parte ere bada. Osasunaren arloan hizkuntza ez dela neutrala oso argi dago: hizkuntza da pazienteak entzuna eta errespetatua sentitzen den lehen espazioa.

Hala eta guztiz ere, euskararen presentzia ez da berez sortu. Ez da automatikoki zabaltzen. Urte askotan zehar ikasle, irakasle eta langile askoren konpromisoaren emaitza da gaur egun daukagun egoera. Fakultate honek ulertu du hizkuntza ez dela bidaide pasibo bat, ez dela apaintzeko elementu bat: hizkuntzaren bidez eraikitzen direla gure lanbideen balioak, eta balio horiek direla osasun-sistemaren oinarri sendoa.

Bide horretan erronkak egon dira eta oraindik ere badaude: baliabide desorekatuak, eskuragarritasun ezberdinak edo eskaintza akademikoaren hutsuneak. Baina, era berean, azken urteetan egindako aurrerapausoak ukatzea ezinezkoa da. Eskaintza euskaraz zabalduta da gradu guztietan; gero eta irakasle gehiagok egiten dute euskaraz lan; mintegietan, praktiketako materialetan eta lan akademikoetan euskara gero eta presenteago dago. Gainera, gero eta ikasle gehiagok hautatzen dute euskaraz ikastea, argi dutelako hizkuntza honek ez diela ateak ixten, baizik eta aukera gehiago irekitzen dizkiela.

Are gehiago, kontuan hartuta gure osasun-sareak —ospitaletan, anbulatorioetan, erizaintzako unitateetan, odontologia-kliniketan edo fisioterapia-guneetan— hizkuntza-politika argia duela, euskarazko gaitasuna duten profesionalak ezinbestekoak dira. Fakultate honetan euskaraz ikasten dutenek edo euskaran trebatzeko ahalegina egiten dutenek etorkizunean zerbitzu hobea eskainiko dute, eta pazientearen ongizatean eragin zuzena izango dute.

Baina euskara ez da beharrian profesional hutsa: komunitatea sortzen duen elementua ere bada. Pasiloetan, lan-taldeetan, biblioteca txikietan, ikaskideen arteko laguntzan... euskarak berezko espazioa hartzen du. Sortzen du elkartasuna, gertutasuna, identitatea. Eta fakultate honek, lau gradu ezberdin biltzen dituen heinean, aukera bikaina du hizkuntza-komunitate sendo, kolaboratibo eta aberatsa eraikitzeko.

Hori dela eta, gonbidapen zabal eta bero bat egin nahi diegu Euskal Herritik kanpotik datozen ikasleei: euskara ikastera, probatzera edo, ahal duten neurrian, murgiltzera animatzeko. Hizkuntzak ez direlako soilik eskualde geografiko bati lotzen; ikasten, erabiltzen eta bizitzen dituzten pertsonen eskuetan ere bizi dira. Euskarara hurbiltzea ez da inorengandik urruntzea, baizik eta komunitate honetako ate gehiago zabaltzea, harreman profesional eta pertsonalak aberastea eta gure fakultateko aniztasuna sendotzea.

Euskara eta zientzia ez dira aurkakoak. Euskara eta klinika ez dira kontraesankorrak. Aitzitik, elkar elikatzen dute: terminologia sortzera, pentsamendu propioa garatzera eta ezagutza partekatua eraikitzen bultzatzen gaituzte. Fakultateak paper garrantzitsua du horretan eta, urteak pasa ahala, gero eta argiagoa da euskararen normalizazioa ez dela bigarren mailako proiektu bat, baizik eta gure identitate akademikoaren zutabeetako bat.

Gaur, Euskararen Egunean, ospatu nahi dugu egin den bidea eta egin daitekeen guztia. Ez gara gabezien zerrendara mugatuko; ez dugu tonu ilunik bilatuko. Gaurko egunaren indarra beste bat da: euskarak baduela presentzia, baduela etorkizuna, baduela komunitatea eta baduela bihotza gure fakultatean.

Amaitzeko, gogoratu behar dugu komunitate osoak —Medikuntza, Erizaintza, Odontologia eta Fisioterapiari ari garen guztiek— gure euskararen etorkizunaren parte. Gure eguneroko keinuek, txikienek ere, aldatzen dutela errealitatea: apunteak partekatzea, korridorean euskaraz egitea, elkarrizketa akademiko bat euskaraz sortzea, edo praktiketan pazienteari lehen hitza euskaraz ematea.

Horregatik, gaur, esker ona eta konpromisoa uztartu nahi ditugu: euskarak Fakultate honetan izango du bere lekua, bere indarra eta bere balioa. Ez tradizioagatik bakarrik, baizik eta biharko profesionalek —medikuek, erizainek, odontologoek eta fisioterapeutek— behar dutelako hizkuntza hori bere egiten jarraitzea.

Euskara da gure Fakultateko bihotza, eta bihotz horrek bizirik jarraituko du, komunitate osoaren ahaleginarekin eta ilusioarekin.

